

Acc.nr.
N.J.Elmqvist
Född i

2357

Upptecknat
av
Olle Levander
sommaren 1929

J. a. n.
1.

Mistelås

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

(2 sidor.)

Åldermanbefattningen i Agnaryd.

Åldermansbefattningen
i Agnaryd.

I Agnaryds by - Mistelås socken - med dess 18 gårdar bibehålles ännu åldermanssysslan, fastän gårdarna nu ligga spridda. Var och en av byns bönder blir i tur och ordning ålderman för en tid av ett år framåt. Om åldermannens åliggande heter det i ett protokoll från en bystämma: Åligger åldermannen att uppbära och redovisa byns gemensamma årsinkomster samt hålla ordning på vandrande, som söka natthärbärge inom byn.

Då byn ligger vid stora landsvägen besökes den ofta av landsvägsvandrare och för att de inte ska bli till tunga endast för somliga ha vi ordnat det så, att de bli hänvisade till åldermannen, som ger dem anvisning på en gård, där de kunna få mat och logi för natten, och ingen har då rätt att vägra. En gång om året, på hösten, hålles gemensam bystämma, då budkaveln går från gård till gård. Budkaveln är gjord av trä och bär på baksidan inskriptionen: Budkavel över Agnaryd bylag 1832. (Se avbildning) (foto)

Då skall åldermannen redovisa för de under året influtna

B 10107

B 9317

2357

LUNDS UNIVERSITETEN
FOLKMINNESARKIV

2

medlen, huvudsakligast för bortarrenderade jakt- och fiske- rättigheter. Därefter "bytes" kassan, d.v.s. delas ut bland byalagets bönder i förhållande till storleken av vars och ens gård. Det är gammal god sed, att den avgående åldermannen ställer till med ett stort kalas för hela byalaget, och den upprätthålles än.

Byn äger skrivna protokoll över byastämmorna från 1879. I det äldsta protokollet heter det bl. a.:

"Den 18:de okt. 1879 instälde sig samfälta bymän efter begäran hos då varande Ålderman Johan Danielsson i Agnaryd Hansagård för att öfverlägga och beslutta om följande ämnen:

1:ta förekom val till ny ålderman i anledning däraf att nuvarande ålderman efter tur tjänstgjort 1 år och därför nu från den befattning äntledigad och i hans ställe invaldes Johan Johannesson. -----."